

Sprawozdanie

z działalności Polskiego Towarzystwa Geologicznego
w roku administracyjnym 1931/32.

W ubiegłym roku administracyjnym Polskie Towarzystwo Geologiczne rozwijało w dalszym ciągu swą działalność.

Druk Rocznika VII. został ukończony, oraz przystąpiono do druku Rocznika VIII. „Rocznik“ wysłano do 50 instytucji i towarzystw krajowych oraz do 57 towarzystw i instytucji zagranicznych, przyczem nawiązano szereg nowych stosunków wymiennych. Ogółem znajduje się w bibliotece Towarzystwa 74 czasopism zagranicznych i 9 krajowych, uzyskanych drogą wymiany, nadto wiele broszur, oddzielnych prac i map. Liczba członków Towarzystwa wynosi 154.

Z Oddziałów żywą działalność rozwija Oddział lwowski, którego sprawozdanie podajemy poniżej.

W b. r. administracyjnym gościło Towarzystwo wycieczkę prof. E. Krausa z Rygi, organizując wycieczki w Krakowskie, Tatry, Pieniny i Zagłębie Naftowe. W kwietniu b. r. brało Towarzystwo udział w zorganizowaniu odczytu badacza polarnego, prof. Samojłowicza z Leningradu. W III. Zjeździe Assocjacji Karpackiej we wrześniu 1931 w Czechosłowacji reprezentował Towarzystwo prof. J. Nowak, ponadto wzięło w nim udział wielu innych członków.

Polskie Towarzystwo Geologiczne w Krakowie odbyło 6 posiedzeń naukowych: 1) 25. X. 1931. dr. inż. Józef Zwierzycki, szef Służby Geolog. na Sumatrze: „Budowa geologiczna archipelagu malajskiego“. 2) 8. X. 1931. dr. Marjan Książkiewicz: „Sprawozdanie z III. Zjazdu Assocjacji Karpackiej w Czechosłowacji“. 3) 15. XI. 1931. dr. Antoni Gaweł: „Skały egzotyczne

okolic Sanoka“. 4) 31. I. 1932. doc. dr. Bohdan Świdorski: „Z geologii Czarnohory“. 5) 13. III. 1932. prof. dr. Jan Nowak: „Nowe uogólnienia z mechanizmu struktury Karpat“. 6) 8. V. 1932. dr. Jan Kuhl: „Złoża kruszcowe kontaktowo-metamorficzne okolic Svartbergu (środkowa Szwecja)“.

Z okazji uroczystości Jubileuszowych Kasy im. Mianowskiego Zarząd Pol. Tow. Geologicznego wystosował do Zarządu Kasy adres następujący:

Polskie Towarzystwo Geologiczne składa Kasie im. Mianowskiego w dniu Jubileuszowym pięćdziesięciolecia Jej istnienia hołd w poczuciu powodów szczególnej wdzięczności, jaka należy się Tej Instytucji ze strony nauk mineralogiczno-geologicznych w Polsce.

Oto Komitet Kasy od samego początku swej tak bogatej działalności szczególną pieczołowitością otaczał badania przyrodnicze, a przede wszystkim mineralogiczno-geologiczne, rozumiejąc, że podstawą miłości Ojczyzny jest głęboka znajomość ziemi rodzinnej, na której rozwija się życie narodu, z której nań płyną bogactwa w całej mnogości swych form.

To też Kasa, mimo tak rozległego pola działania, jakie sobie zakresliła, zawsze znajduje środki, by wesprzeć zarówno szczegółowe badania z dziedziny mineralogiczno-geologicznej, jak umożliwić powstanie długiego szeregu wydawnictw z tego zakresu wiedzy. „Pamiętnik Fizjograficzny“ pozostanie granitowym pomnikiem tej działalności, obok dzieł tak powszechnie znanych, jak mapa Zjednoczonej Polski Grzybowskiego, tytuł map geologicznych szczegółowych, podręczników mineralogii i geologii o poziomie uniwersyteckim i tytuł prac specjalnych.

Polskie Towarzystwo Geologiczne z najwyższym pietyzmem podnosi świetlany przykład Instytucji, która wykazała, że niema ani dość ciężkich chwil w życiu Narodu, ani dość silnych granic rozszepiających Go, by przeszkodziły Jego najlepszym w podaniu sobie rąk do zbożnej pracy dla Jego dobra.

(—) *M. Książkiewicz*
Sekretarz.

(—) *Jan Nowak*
Prezes.

Zjazd Pol. Tow. Geol. w maju r. 1932 w Krakowie zgromadził znaczną ilość członków. Sprawozdanie z niego umieszczamy poniżej.

Dnia 28 maja w Jaworznie odbyto Walne Zebranie. Przewodniczący prof. dr. Jan Nowak otworzył Walne Zebranie, następnie poświęcił kilka słów pamięci śp. prof. dr. Pawła Radziszewskiego, podnosząc jego wielkie zasługi dla geologii i petrografii Polski. Pamięć Jego uczciło Walne Zebranie przez powstanie.

Następnie złożyli swe sprawozdania prezes, skarbnik i sekretarz, a przewodniczący Oddziału Lwowskiego prof. Rogala przedstawił sprawozdanie z działalności Oddziału Lwowskiego. Na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono ustępującemu Zarządowi absolutorjum i przystąpiono do wyborów nowego Zarządu. Na przewodniczącego został powtórnie wybranym przez aklamację prof. dr. Jan Nowak, zastępcą przewodniczącego prof. dr. Stefan Kreutz, skarbnikiem dr. Kamila Skoczylas-Ciszewska, sekretarzem dr. Marjan Książkiewicz, członkami Zarządu: prof. inż. Karol Bohdanowicz, prof. dr. Walery Goetel, inż. dr. Ludwik Kowalski, doc. dr. Czesław Kuźniar, prof. dr. Zygmunt Rozen, prof. dr. Jerzy Smoleński.

Następnie dyskutowano nad organizacją zdjęć w Karpatach Zachodnich dla przyszłego Zjazdu Assocjacji Karpackiej w Polsce; organizację ich postanowiono oddać w ręce p. Przewodniczącego, przyczem poruszono także sprawę przygotowań do geologicznego Kongresu Międzynarodowego w Polsce. Następny Zjazd postanowiono odbyć albo w Górach Świętokrzyskich albo w grupie Czywczyna, rozstrzygnięcie tej sprawy oddano w ręce Zarządu.

Sprawozdanie roczne Oddziału Lwowskiego Polskiego Towarzystwa Geologicznego za rok 1931/32. (Przewodniczący prof. Rogala, Sekretarz dr. Br. Kokoszyńska).

W roku 1931/32 odbyło się 8 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 12 referatów, a mianowicie: 1. Dnia 29. X. 1931. dr. Z. Pazdro: „Zjazd Geologiczny Assocjacji Karpackiej w Czechosłowacji“. 2. Dnia 12. XI. 1931. dr. S. Weigner: „Wrażenia z geologicznej podróży do Kolumbji“. 3. Dnia 26. XI. 1931. dr. O. Wyszynski: „Wrażenia z geologicznej podróży do Peru“. 4. Dnia 11. XI. 1932. prof. W. Rogala: „Kilka uwag o stratygrafji Karpat“; W. Wawryk: „Wyniki mikroskopowo-chemiczne analizy fosforytów okolic Grodna“; dr. Z. Pazdro: „Pokaz zbiorów skał ze Zjazdu Assocjacji Karpackiej“. 5. Dnia 5. III. 1932. dr. H. Teisseyre: „Problemy geologiczno-morfologiczne wschodnich Karpat brzeżnych“. 6. Dnia 14. IV. 1932 dr. Z. Pazdro: „Geologiczna budowa gór Czywczyńskich. I. Stratygrafja“. 7. Dnia

28. IV. 1932, dr. S. Weigner: „O pewnym rodzaju dyslokacji poprzecznych w Karpatach fliszowych“. W. Wawryk: „Mikroskopowo-chemiczna analiza fosforytów kambryjskich z gór Pieprzowych“; prof. dr. W. Rogala: „Pokaz fauny kredowej z okolic Sanoka“. 8. Dnia 12. V. 1932. dr. O. Wyszynski: „Wyniki badań Amerykańskiego Instytutu Naftowego nad tworzeniem się bituminów w dzisiejszych osadach“.

Na członków naszego Towarzystwa przyjęto 3 osoby. Ubył 1 członek.

Sprawozdanie kasowe za rok 1931/32: przychód 384'35 zł., rozchód 201'65 zł., saldo 182'80 zł.

Zjazd Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Krakowie.

W dniach 25—29 maja 1932 r. odbył się w Krakowie doroczny Zjazd Pol. Tow. Geol., który zgromadził znaczną ilość członków i gości; brało w nim udział około 70 osób.

W pierwszy dzień Zjazdu w sali wykładowej Zakładu Geologii U. J. odbyła się konferencja, poświęcona problemom kartograficznym pleistocenu Polski. Konferencja ta została zorganizowana przez Polskie Towarzystwo Geologiczne za inicjatywą pp. doc. dr. Cz. Kuźniarę, doc. dr. J. Samsonowicza i doc. dr. B. Świderskiego, w związku z projektem Państwowego Instytutu Geologicznego wydania map geologicznych w skali 1: 100.000. Konferencja miała na celu ustalenie terminologii i oznaczeń konwencjonalnych utworów pleistocenów. Konferencję zagał prof. dr. Jan Nowak, następnie doc. dr. B. Świderski przedstawił do dyskusji schemat dr. J. Samsonowicza dla pleistocenu niżowego, a opracowany przez siebie dla Karpat. Nad oboma projektami wywiązała się żywa dyskusja, w której brali udział obok referenta pp. prof. Lencewicz, Lewiński, Nowak, Pawłowski, Piech, Passendorfer, Rogala, Romer, Smoleński, Weyberg, Zaborski i inni. Konferencja obradowała rano i popołudniu, wyniki jej były protokołowane i po opracowaniu zostaną ogłoszone. Zmierzają one do ustalenia pojęć i oznaczeń konwencjonalnych w przyszłych mapach geologicznych wydawanych w Polsce.

Dnia 26 maja rozpoczęto część wycieczkową Zjazdu. Pierwszy dzień poświęcono na zwiedzenie okolic Dębника i Krzeszowic. Dr. Stanisław Sokółowski poprowadził wycieczkę Zjazdu

w obszar garbu paleozoicznego Dębника, przedstawiając stratygrafię i tektonikę tego wypiętrzenia oraz stosunek jury do niego. Popołudniu wycieczka zwiedziła łomy porfirów w Miękini, gdzie szczegółowych objaśnień udzielali prof. dr. Stefan Kreutz i prof. dr. Zygmunt Rozen.

Drugiego dnia 27 maja wycieczka zjazdowa udała się do Bochni, gdzie uczestnicy pod kierunkiem dr. Jana Kuhla zwiedzili salinę bocheńską, studując budowę złoża solnego i jego konstytucję mineralogiczno-petrograficzną. W czasie pobytu w Bochni uczestnicy Zjazdu odwiedzili Nestora geologów polskich p. dr. Geję Bukowskiego. Następnie wycieczka udała się do Płaszowa, skąd zwiedzono Krzemionki podgórskie, gdzie p. dr. Wiktor Kuźniar objaśniał stratygrafię i tektonikę jury, senonu i miocenu.

Trzeciego dnia (28 maja) odbyto wycieczkę do Szczakowej i Jaworzna; p. dr. inż. Ludwik Kowalski przedstawił wyniki swych badań nad geologią tej okolicy, demonstrując rozwój triasu i permu oraz skomplikowaną tektonikę. Popołudniu odbyto w salach Gwarectwa Jaworzniańskiego Walne Zebranie, następnie p. doc. dr. Jan Zabłocki demonstrował okazy ciekawszych gatunków flory karbońskiej Jaworzna. W czasie pobytu w Szczakowej i w Jaworznie uczestnicy Zjazdu byli podejmowani nader gościnnie przez Dyрекcję Cementowni w Szczakowej i Zarząd Komunalnych Kopalń Jaworzniackich.

W czwartym i ostatnim dniu Zjazdu (29 maja) wyruszyła wycieczka zjazdowa w brzeżne Karpaty wadowickie. W okolicy Kalwarji i Lanckorony przestudjowano pod przewodnictwem p. dr. Marjana Książkiewicza stratygrafię i tektonikę wypiętrzeń Żarku i Lanckorony. W Bugaju p. prof. dr. Stefan Kreutz objaśnił skład i budowę wielkich bloków granitu prakarpackiego. Wieczorem tego dnia powrócono do Krakowa.